

God advokatskik i inkassosager

Advokatnævnets sekretariat har tidligere i Advokaten 4/2013 omtalt regler og praksis vedrørende god advokatskik i inkassosager. Denne artikel indeholder en genopfriskning af de grundlæggende regler samt en omtale af nyere relevant praksis. Herudover indeholder artiklen en særlig omtale af regler og praksis omkring aflæggelse af uanmodede personlige henvendelser hos skyldner.

AF HANNE CHRISTENSEN, ADVOKATNÆVNET

FORUD FOR, AT en sag er gået til inkasso, er der ofte gået et længere forløb, hvor kreditor selv direkte over for skyldner har gjort sit krav gældende. I nogle tilfælde har skyldner ikke reageret på kreditors henvendelser, men ofte skyldes den manglende indfrielse af kravet, at skyldner er uenig i, at gælden består – eller eventuelt i gældens størrelse – hvorfor skyldner har gjort indsigelser vedrørende kravet.

Advokatnævnet ser jævnligt klager over, at en advokat i en sådan situation har taget et pengekrav til inkasso, men som bekendt er det ikke i sig selv i strid med god advokatskik at tage en bestridt fordring til inkasso, jf. U 2004.99 H.

Det er imidlertid en generel betingelse, at en advokat, der tager en fordring til inkasso, skal vurdere kravets berettigelse, herunder om der er gjort indsigelser.

Hvis der er gjort indsigelser, vil det ofte fremgå af det sagsmateriale, som kreditor har overdraget til advokaten. Hvis det ikke er klart, om der er gjort indsigelser, skal advokaten aktivt rette henvendelse til sin klient (kreditor) med henblik på at få afklaret, om der er gjort indsigelser. Der stilles derimod ikke krav om, at advokaten, før sagen tages til inkasso, spørger skyldner, om denne har indsigelser mod kravet.

Hvis der er gjort indsigelser, skal advokaten konkret forholde sig til indsigelserne over for klager, hvilket oftest vil betyde, at advokaten redegør for, hvorfor kreditor på trods af indsigelserne fastholder sit krav.

Advokatnævnet traf 28. maj 2014 afgørelse i en sag (sag nr. 2014-862), hvor en håndværkervirksomhed havde en tvist med en underentreprenør om betaling for arbejde. Håndværkervirksomheden havde med henvisning til, at arbejdet ikke var korrekt udført, gjort indsigelser mod kravet, og sagen blev herefter overdraget til indkla-

gede, der fremsendte et inkassobrev, hvori der til hovedstolen var tillagt inkassoomkostninger. Advokatnævnet fandt, at indklagede, allerede fordi brevet ikke omtalte, at der var gjort indsigelser, havde tilsidesat god advokatskik. Afgørelsen blev indbragt for byretten, der 21. april 2015 af de grunde, som Advokatnævnet havde anført, tiltrådte, at der var sket tilsidesættelse af god advokatskik.

I tilfælde, hvor en advokat er fast inkassoforbindelse for en klient, er advokaten normalt beføjet til at gå ud fra, at fordringer, der overlades ham til inkasso, er ubestridte, medmindre klienten udtrykkeligt har oplyst, at debitor har indsigelser mod kravet. Hvis advokaten således har indrettet samarbejdet med klienten på fornuftig vis, kræves det altså i disse situationer ikke, at advokaten i hvert enkelt tilfælde foretager en konkret undersøgelse hos klienten af, om der er fremsat indsigelser mod fordringen.

Et eksempel på denne særlige praksis er sag nr. 2014-972, hvor et forsikringselskab havde udbetalt et forsikringsbeløb til en advokat, der tidligere havde repræsenteret en af forsikringselskabets kunder. Forsikringselskabet opkrævede herefter det udbetalte beløb hos advokaten, der imidlertid gentagne gange gjorde indsigelser, hvorefter sagen blev overdraget til indklagede advokat, der ikke fik oplysninger om indsigelserne. Indklagede fremsendte herefter et inkassobrev, hvori han ikke forholdt sig til indsigelserne. I forbindelse med klagesagen oplyste indklagede, at han havde et fast samarbejde med forsikringselskabet, og at dette samarbejde var indrettet og tilrettelagt på en sådan måde, at der ikke med rimelighed kunne kræves en konkret undersøgelse af spørgsmålet om indsigelser. Advokatnævnet traf herefter ved kendelse af 26. september 2014 afgørelse om, at indklagede ikke havde tilsidesat god advokatskik ved at fremsende brevet uden at forholde sig til indsigelserne.

Den nævnte praksis vedrører kun spørgsmålet om, hvorvidt der er gjort indsigelser. En advokat, der er fast inkassoadvokat for en klient, kan derimod ikke i øvrigt med virkning for reglerne om god

advokatskik aftale med klienten, at klienten skal påse, at givne krav i relation til inkassolovgivningen er opfyldt med den virkning, at advokaten ikke skal påse forholdene nærmere.

UDENRETLIGE INDDRIVELSESMOMKOSTNINGER

I forbindelse med, at en kreditor forfølger sit krav mod skyldner og i den forbindelse eventuelt overdrager kravet til advokaten med henblik på inkasso, vil der kunne pålægges skyldneren en række omkostninger.

Rykkergebyr

Hjemlen til at pålægge et rykkergebyr findes i rentelovens § 9b, stk. 1, hvoraf det fremgår, at kreditor for fremsendelse af rykkerskrivelser, der er fremsendt med rimelig grund, kan opkræve et gebyr.

Rykkergebyret pålægges skyldner til godtgørelse for det besvær, som kreditor – eller en repræsentant for kreditor – har haft med at sende skyldner en rykkerskrivelse.

Som det fremgår, er det et krav, at der skal have været rimelig grund til at sende rykkerskrivelsen. Dette krav er for eksempel ikke opfyldt, hvis skyldneren har bedt om en nærmere redegørelse for kravet, og advokaten i stedet har sendt rykkerskrivelsen.

Det er ikke ganske klart, om kravet er opfyldt, hvis der rykkes, efter at skyldner har gjort indsigelser. Ifølge forarbejderne til rentelovens bestemmelse er der ikke rimelig grund til at rykke for betaling, hvis skyldner har meddelt, at han ikke kan eller vil betale, men nævnet har i praksis med henvisning til U 2008.1083 V lagt til grund, at det forhold, at der er gjort indsigelser, ikke i sig selv udelukker, at der kan opkræves rykkergebyr i forbindelse med fremsendelse af rykkerskrivelser.

I sag nr. 2013-3404 tog Advokatnævnet stilling til en sag, der vedrørte tvist om en parkeringsafgift, som klager gjorde gældende, at han havde betalt, dog således at der på bilaget i forbindelse med indbetalingen ikke skete identifikation af klager, ligesom der heller ikke var henvisning til det krav, som betalingen angik. Kravet blev derfor ikke udlignet hos parkeringsselskabet, der flere gange rykkede for betaling hos klager, der meddelte, at beløbet var betalt, hvorfor han ikke godkendte kravets eksistens, ligesom han ikke reagerede på en anmodning om at fremsende dokumentation for indbetalingen. Kravet blev herefter overdraget til indklagede, der fremsendte et brev til klager, hvori hovedstolen tillagt renter og rykkergebyr på i alt 300 kroner blev opkrævet. Klager henviste på ny til, at der var betalt, og han klagede herefter til Advokatnævnet over blandt andet opkrævningen af rykkergebyr. Advokatnævnet traf ved kendelse af 23. maj 2014 afgørelse om, at der havde været rimelig grund til at fremsende rykkergebyret, idet klager hverken over for parkeringsselskabet eller over for indklagede havde dokumenteret sin påstand om, at der var sket indbetaling, hvorfor parkeringsselskabet havde grund til at betvivle, at indbetalingen var sket.

Rykkergebyret kan i henhold til rentelovens § 9b, stk. 2, maksimalt udgøre 100 kroner inklusive moms for hver rykkerskrivelse, og der kan opkræves rykkergebyr for op til tre rykkerskrivelser for samme ydelse, hvis rykkerskrivelserne er udsendt med mindst ti dages mellemrum. Af forarbejderne til renteloven fremgår, at der kan lægges gebyr på den første rykkerskrivelse, også hvis denne fremsendes mindre end ti dage efter sidste rettidige betalingsdag.

Kompensationsbeløb

En særlig form for rykkergebyr er kompensationsbeløbet, som i henhold til rentelovens § 9a, stk. 3, kan opkræves i sager, hvor en kreditor udsender en rykkerskrivelse til en erhvervs klient. Der er tale om et engangsbeløb på 310 kroner, som kan kræves udover andre gebyrer med videre i henhold til renteloven.

Kompensationsbeløbet blev indført ved lov af 11. december 2012 om ændring af renteloven, og reglen herom trådte i kraft 1. marts 2013. Ved den nævnte lovændring implementeredes Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/7/EU af 16. februar 2011 om bekæmpelse af forsinket betaling i handelstransaktioner.

Der kan ikke opkræves kompensationsbeløb hos forbrugere.

Inkassogebyr

Hjemlen til opkrævning af et inkassogebyr findes ligesom hjemlen til at opkræve rykkergebyr i rentelovens § 9b, stk. 1, hvoraf det fremgår, at kreditor kan opkræve et gebyr til dækning af omkostninger forbundet med at anmode en anden om at inddrive en fordring på fordringshaverens vegne, hvis anmodningen herom er sket med rimelig grund. Inkassogebyret kan opkræves uanset, om sagen overdrages til en advokat eller til en anden tredjemand, for eksempel et inkassobureau eller lignende.

Det er også i relation til inkassogebyret et krav, at der har været en rimelig grund til at overdrage sagen til tredjemand med henblik på inddrivelse. Dette krav er ikke opfyldt, hvis der aldrig er sendt rykkerskrivelse til skyldner. Med hensyn til, om der kan opkræves inkassogebyr, når der er gjort indsigelser, henvises til bemærkningerne herom ovenfor vedrørende rykkergebyr.

Inkassogebyret kan i henhold til rentelovens § 9b, stk. 3, maksimalt udgøre 100 kroner.

Inkassoomkostninger

Hjemlen til opkrævning af inkassoomkostninger (inkassosalær) findes i rentelovens § 9a, stk. 1, hvoraf det fremgår, at kreditor kan kræve, at skyldneren betaler rimelige og relevante omkostninger ved udenretlig inddrivelse af fordringen, medmindre forsinkelsen med betalingen ikke beror på skyldnerens forhold.

Det fremgår af § 3, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 601 af 12. juli 2002 om udenretlige inddrivelsesomkostninger i anledning af forsinket

betaling med senere ændringer, at det er en betingelse for opkrævning af inkassoomkostninger, at der forinden er sendt en rykkerskrivelse til skyldneren med angivelse af, at manglende betaling inden en frist på mindst ti dage fra afsendelsen af rykkerskrivelsen vil kunne medføre, at der pålægges yderligere inddrivelsesomkostninger, ligesom det er en betingelse, at det har været relevant at anmode den pågældende inkassator om at inddrive fordringen.

Bekendtgørelsen om udenretlige inddrivelsesomkostninger indeholder i bilag I grænser for de beløb, der kan opkræves i inkassoomkostninger.

Advokatnævnet fandt i sag nr. 2014-862, der er omtalt i afsnittet om bestridte fordringer til inkasso, at indklagede også havde tilsidesat god advokatskik i relation til opkrævning af inkassoomkostninger, idet han havde opkrævet 3.300 kroner i inkassoomkostninger. Nævnet lagde vægt på, at det ikke var dokumenteret, at der var fremsendt en rykkerskrivelse til skyldner, hvoraf det fremgik, at betaling efter udløb af tidsfrist ville kunne medføre, at der blev pålagt yderligere inddrivelsesomkostninger. Som nævnt blev sagen indbragt for byretten, der var enig med nævnet i, at indklagede også på dette punkt havde tilsidesat god advokatskik.

Indberetning til RKI eller andre kreditoplysningsbureauer

En inkassosag vil i nogle tilfælde indebære en indberetning af skyldneren til RKI eller en trussel om en sådan indberetning. Begge dele kan være effektive inkassomidler, men der er også tale om skridt, der kan have alvorlig indflydelse på skyldnerens økonomiske situation, og som af skyldneren oftest vil blive opfattet som særdeles indgribende. I Advokatnævnets praksis sondres der derfor ikke mellem den situation, hvor der faktisk sker indberetning, og den situation, hvor der alene trues med indberetning.

Som nævnt indledningsvis i artiklen skal en advokat, der tager en fordring til inkasso, altid vurdere kravets berettigelse, herunder eventuelle indsigelser, og denne forpligtelse er naturligvis så meget desto mere relevant, når advokaten overvejer indberetning til RKI eller en trussel om indberetning.

Advokatnævnet traf i sag nr. 2013-4049 ved kendelse af 3. juni 2014 afgørelse om, at indklagede groft havde tilsidesat god advokatskik ved at indberette en person til RKI på grund af manglende betaling af sagsomkostninger til indklagedes klient, der havde været den pågældendes modpart i en retssag. Det beroede imidlertid på en fejl, at det var blevet noteret, at klageren skyldte sagsomkostninger, idet klageren faktisk havde fået medhold i sagen og var blevet tilkendt sagsomkostninger.

I den konkrete sag havde klager oplyst, at hun havde gjort indsigelser, hvilket indklagede advokat dog ikke kunne bekræfte, og spørgsmålet om undersøgelser af indsigelser var da heller ikke relevant for resultatet af sagen.

Det er imidlertid en grundlæggende betingelse i relation til indberetning til RKI eller trussel herom, at kravet er ubestridt, hvorfor advokaten altid bør sikre sig, at der ikke er gjort indsigelser.

I sag nr. 2014-2819 repræsenterede indklagede en forfatter i en sag mod dennes forlag om betaling for et værk. Det fremgik, at forfatteren flere gange afviste de opgørelser over salg, som forlaget udarbejdede. På et tidspunkt udarbejdede forfatteren selv en opgørelse, der viste, at han havde krav på udbetaling af 66.289 kroner som sin andel af overskuddet, men opgørelsen blev angiveligt ikke forelagt forlaget. Kort tid efter var værket udsolgt fra forlaget, der sendte en slutopgørelse på 26.729 kroner til forfatteren. Forfatteren overdrog herefter sagen til indklagede, der opkrævede betaling af beløbet på 66.289 kroner tillagt renter og rykkergebyr og i den forbindelse anførte, at forlaget måtte forvente at blive registreret i RKI, hvis der ikke skete betaling inden en angiven frist. Advokatnævnet traf ved kendelse af 9. januar 2015 afgørelse om, at indklagede ved bemærkningen om RKI havde tilsidesat god advokatskik, idet der ikke var grundlag for at antage, at kravet på betaling af 66.289 kroner var ubestridt.

Det bemærkes, at den tidligere omtalte praksis, hvorefter en advokat, der er fast inkassoforbindelse for en klient, anses for at være beføjet til at gå ud fra, at fordringer, der overlades ham til inkasso, er ubestridte, medmindre klienten udtrykkeligt har oplyst andet, ikke finder anvendelse i relation til indberetning til RKI eller trussel herom.

Advokatnævnet traf ved kendelse af 20. maj 2015 afgørelse i en sag (sag nr. 2015-440), hvor klager var blevet indberettet til RKI på baggrund af et betalingspåkrav, der havde fået 1. påtegning af retten, og hvor retten efterfølgende også havde givet kravet 2. påtegning. Sagen blev imidlertid 7. januar 2015 genoptaget, og påtegningen blev annulleret, hvorefter sagen fortsatte som en civil sag. I en e-mail af 25. januar 2015 til indklagede bad klager om, at RKI-registreringen blev slettet senest den efterfølgende dag. Indklagede fik imidlertid ved en fejl ikke læst e-mailen, og registreringen blev først slettet 30. januar 2015, da indklagede modtog en kopi af klagen til Advokatnævnet. Advokatnævnet fandt, at registreringen af klager i RKI burde have været slettet i umiddelbar forlængelse af rettens afgørelse om at genoptage sagen, og at indklagede af egen drift burde have foranlediget sletningen.

Uanmodet personlig henvendelse til skyldneren

Inkassolovens § 12 indeholder de særlige regler, der skal iagttages, hvis man som inkassoadvokat ønsker at iværksætte, at der rettes henvendelse til skyldneren personligt, uden at det på forhånd er aftalt med skyldneren.

En sådan henvendelse vil af de fleste skyldnere blive betragtet som et særdeles alvorligt og måske truende tiltag, der i øvrigt indebærer en risiko for, at også omverdenen bliver bekendt med de gældsforhold, som henvendelsen vedrører. Inkassolovens § 12 indeholder derfor en række betingelser, som skal være iagttaget, hvis en sådan henvendelse skal finde sted.

Efter bestemmelsen er det en betingelse, at der forud for en uanmodet personlig henvendelse fremsendes et skriftligt varsel til skyldner, og dette varsel må først sendes, når tidagesfristen i inkassolovens § 10, stk. 3, er udløbet.

I varslet, der skal være kommet frem til skyldneren, skal tydeligt være angivet stedet og det omtrentlige tidspunkt på dagen, hvor den personlige henvendelse vil finde sted, ligesom der skal være oplyst kontaktoplysninger på inkassoadvokaten.

Om tidspunktet for henvendelsen fremgår af inkassolovens § 12, stk. 2, at der kun må rettes henvendelse til skyldner på hverdage, herunder lørdage, og at det skal ske i tidsrummet mellem kl. 8 og kl. 21, lørdage dog i tidsrummet mellem kl. 8 og kl. 16. Varslingskrivelsen skal som nævnt indeholde et 'omtrentligt tidspunkt' for henvendelsen, og i forarbejderne til inkassoloven er der som eksempler herpå givet tidsintervaller på to timer (kl. 10-12 eller kl. 14-16).

Advokatnævnet traf 12. maj 2015 afgørelse i en sag (sag nr. 2014-3536), hvor der blandt andet var klaget over, at det i varslingskrivelsen var anført, at der ville blive aflagt besøg på en given dato mellem kl. 13 og kl. 17. Advokatnævnet fandt, at der med fremsendelse af et brev med varsel om et besøg inden for et tidsinterval på fire timer var lagt et unødvendigt pres på skyldner til at opholde sig i hjemmet, hvorfor den ansvarlige advokat fandtes at have tilsidesat god advokatskik. Det gjorde i sagen ingen forskel, at der konkret var tvist om, hvorvidt besøget rent faktisk havde fundet sted.

Uanmodet personlig henvendelse til en fysisk person må kun ske på dennes bopæl, idet der dog, hvis skyldner driver egen erhvervsvirksomhed, også kan rettes henvendelse på denne virksomheds adresse. Hvis skyldner ikke træffes ved en korrekt varslet henvendelse, kan der uden fornyet varsel rettes ny personlig henvendelse,

se, hvis dette fremgår af varslingskrivelsen i forbindelse med det første besøg.

Kravene i inkassolovens § 12 betyder, at advokaten nøje skal overveje formuleringen og indholdet af skriftlige henvendelser, der af skyldner kan blive forstået som en trussel om en uanmodet personlig henvendelse.

I sag nr. 2013-2656 tog Advokatnævnet stilling til en klage, der blandt andet vedrørte det forhold, at en advokatfuldmægtig, der angiveligt kendte skyldner fra tidligere, i et brev til klager skrev, at han, hvis han ikke hørte fra skyldner, ville komme forbi til en uformel sludder om, hvordan sagen ville kunne løses. Advokatnævnet fandt i en kendelse af 31. januar 2014, at denne formulering indeholdt en trussel om uanmodet personlig henvendelse, og at truslen var i strid med inkassolovens § 12, hvorfor advokaten, der var principal for fuldmægtigen, havde tilsidesat god advokatskik.

I sag nr. 2014-3363 indeholdt et brev til skyldneren en bemærkning om, at gælden ikke var blevet indfriet, hvorfor man ville anbefale kreditor at sende en konsulent til skyldners adresse eller at sende sagen til fogedretten. Advokatnævnet fandt i en kendelse af 9. februar 2015, at dette afsnit – uanset om det måtte være ment som en orientering om mulighederne for at forfølge kravet – kunne forstås som en trussel om en uanmeldt personlig henvendelse, og at truslen var i strid med inkassolovens § 12. Den ansvarlige advokat havde derfor tilsidesat god advokatskik. ●

Hanne Christensen

Cand.jur. Chefkonsulent i Advokatnævnets sekretariat. Har en baggrund fra centraladministrationen og Folketingets Ombudsmand og har siden 2008 været ansat i Advokatsamfundet.

Find eventuelt de enkelte sager i Advokatsamfundets Vidensdatabase: Viden.advokatsamfundet.dk.